

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 16. prosinca 2023.
(OR. en)

16892/23

LIMITE

ENER 703
CLIMA 656
TRANS 609
CONSOM 491
IND 695
ECOFIN 1392
FISC 300

Međuinstitucijski predmet:
2023/0443(NLE)

NAPOMENA

Od:	Odbor stalnih predstavnika (dio 1.)
Za:	Vijeće
Br. dok. Kom.:	16136/23
Predmet:	Prijedlog uredbe Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2022/2578 u pogledu produljenja njezina razdoblja primjene – politički dogovor

UVOD

1. Komisija je 28. studenoga 2023. predstavila Prijedlog uredbe Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2022/2578 u pogledu produljenja njezina razdoblja primjene¹.
2. Uredbom Vijeća (EU) 2022/2578 („Uredba o mehanizmu za korekciju tržišta”) uspostavlja se sustav privremenih mjera za sprečavanje porasta pretjerano visokih cijena plina u EU-u ako one ne odražavaju cijene na svjetskom tržištu. Dogovoreno je da se trgovanje na burzama plina u Europi pod određenim uvjetima ograniči na 180 EUR/MWh. Mehanizam se aktivira kada cijene na virtualnim točkama trgovanja u EU-u prijeđu određene razine i budu znatno iznad referentne cijene koja odražava globalna kretanja cijene ukapljenog prirodnog plina.

¹ 16136/23.

3. Komisija predlaže produljenje razdoblja primjene Uredbe o mehanizmu za korekciju tržišta za godinu dana, odnosno do 31. siječnja 2025.
4. S obzirom na stalnu nestašicu u opskrbi plinom i nestabilnost cijena uzrokovanu osjetljivom ravnotežom na globalnim tržištima plina takvo ciljano i vremenski ograničeno produljenje smatra se potrebnim kako bi se izbjegle pretjerano visoke cijene energije tijekom zimske sezone 2023./2024. Ujedno bi trebalo napomenuti da se u procjenama koje su proveli Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) i Agencija Europske unije za suradnju energetske regulatora (ACER), a kasnije i Komisija, zaključuje da odstupanja na snagu Uredbe o mehanizmu za korekciju tržišta nije bilo negativnih učinaka na sigurnost opskrbe, protok plina unutar Unije ili financijsku stabilnost.

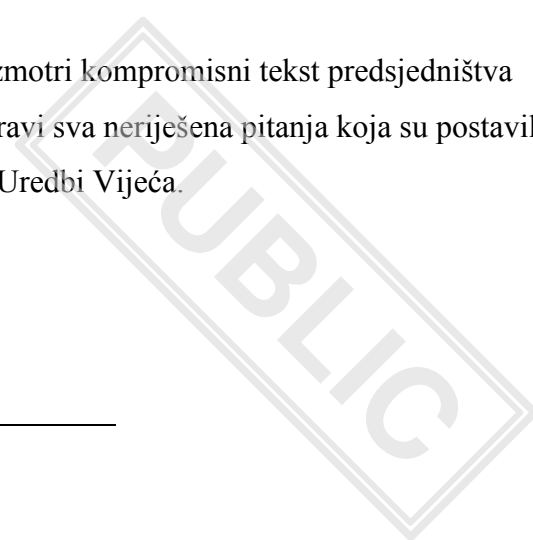
TRENUTAČNO STANJE

5. Prijedlog je ispitan na sastanku Radne skupine za energetiku 5., 7. i 12. prosinca 2023.
6. Uzimajući u obzir komentare država članica, predsjedništvo je podnijelo prvu reviziju teksta² radi razmjene mišljenja na sastanku Corepera 15. prosinca 2023.
7. Budući da bi vrlo velika većina država članica mogla prihvatiti revidirani tekst, predsjedništvo sada predstavlja tekst u Prilogu ovoj napomeni s ciljem postizanja političkog dogovora na predstojećem sastanku Vijeća za promet, telekomunikacije i energetiku (energetika) 19. prosinca 2023.
8. U cijelom tekstu uvedeno je nekoliko dodatnih pravno-jezičnih i stilskih promjena kako bi ga se poboljšalo, uključujući usklađivanje identičnih uvodnih izjava u trima hitnim uredbama.
9. Izmjene u odnosu na prijedlog Komisije označene su **podebljanim** slovima i oznakom [...]. Nove izmjene u odnosu na ST 16186/23 (+ COR 1) označene su **podebljanim i podcrtanim** slovima i oznakom [...].

² 16186/23 + COR 1.

ZAKLJUČAK

10. S obzirom na navedeno, Vijeće se poziva se da razmotri kompromisni tekst predsjedništva kako je naveden u Prilogu ovoj napomeni, da raspravi sva neriješena pitanja koja su postavile delegacije te da postigne politički dogovor o ovoj Uredbi Vijeća.

UREDBA VIJEĆA (EU) 2023/...

od ...

o izmjeni Uredbe (EU) 2022/2578 u pogledu produljenja njezina razdoblja primjene

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 122. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Uredbom Vijeća (EU) 2022/2578³ [...] **uspostavlja** se privremeni mehanizam za korekciju tržišta („MCM”) za naloge za trgovanje izvedenicama povezanim s virtualnim točkama trgovanja Unije s dospjećima od jednog mjeseca do godine dana unaprijed. MCM se stoga primjenjuje na sve robne izvedenice kojima se trguje na uređenom tržištu, a čiji je temelj transakcija plinom na virtualnoj točki trgovanja u Uniji.

³ Uredba Vijeća (EU) 2022/2578 od 22. prosinca 2022. o uspostavi mehanizma za korekciju tržišta radi zaštite građana Unije i gospodarstva od pretjerano visokih cijena (SL L 335, 29.12.2022., str. 45., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2578/oj?locale=hr>).

- (2) MCM se aktivira [...] **kad** nastane korekcija tržišta, odnosno kad cijena namire za izvedenice u okviru virtualne točke trgovanja TTF (*Title Transfer Facility*) s najkraćim dospeljem, kako ju je objavio ICE Endex B.V. (**Nizozemska**), premaši 180 EUR/MWh i iznosi 35 EUR više od referentne cijene tijekom tri radna dana. [...] Uredbom (EU) 2022/2578 utvrđuje se dinamično ograničenje trgovanja prema kojem, **nakon korekcije tržišta**, tržišni operateri ne[...] **smiju** prihvaćati, a sudionici na tržištu ne [...] **smiju** podnositi naloge za izvedenice s cijenama od 35 EUR/MWh iznad referentne cijene koju je Agencija **Europske unije** za suradnju energetske regulatora (ACER)⁴ objavila prethodnog dana.
- (3) U svojim izvješćima o procjeni učinaka objavljenima 1. ožujka 2023. u skladu s člankom 8. Uredbe (EU) 2022/2578 Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) [...] ⁵ i **ACER** analizirali su niz pokazatelja za procjenu učinka MCM-a od stupanja na snagu te uredbe. **ESMA** [...] i **ACER** [...] zaključili su da MCM nije aktiviran i da do objave njihovih izvješća nije bilo negativnih učinaka na sigurnost opskrbe, protoke [...] **plina** unutar Unije [...] ili **financijsku** stabilnost.
- (4) Na temelju pokazatelja koje su [...] **ESMA** i **ACER** [...] utvrdili u svojim izvješćima od 1. ožujka 2023., Komisija je proširila analizu **kako bi** procijenila [...] tržišna kretanja [...] **nakon razdoblja analiziranoga u tim izvješćima**. Od stupanja na snagu Uredbe (EU) 2022/2578 nisu utvrđeni negativni učinci, a MCM nikad nije aktiviran.

⁴[...][...]

⁵[...]

- (5) Međutim, sigurnost opskrbe Unije energijom i dalje je ozbiljno narušena. Globalno stanje na tržištu plina i dalje je vrlo napeto. Cijene plina i dalje su znatno više nego prije [...] **početka krize u Europi nakon ruske uporabe energije kao oružja i ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine**, što neminovno utječe na kupovnu moć građana Unije i konkurentnost poduzeća u Uniji.
- (6) Volatilitnost tržišta **plina [...]** također je posljedica napetosti na tržištu koja proizlazi iz geopolitičkih rizika i predstavlja dodatni rizik za [...] gospodarstvo Unije. Iznimna nestabilnost cijena zabilježena u ljeto i početkom jeseni 2023., kad su cijene porasle za više od 50 % u nekoliko tjedana, pokazuje da su tržišta i dalje osjetljiva na čak relativno male šokove za potražnju i ponudu, o čemu svjedoče kretanja cijena nakon nedavnih događaja kao što su štrajk u australskim terminalima za ukapljeni prirodni plin (UPP) ili poremećaj na plinovodu Balticconnector. Aktualna kriza na Bliskom istoku predstavlja dodatni znatan geopolitički rizik koji bi se mogao odraziti na cijene i opskrbu [...] **plinom**.
- (7) Trenutačno stanje na globalnim tržištima plinom vrlo je napeto i očekuje se da će takvo ostati još neko vrijeme. Globalna opskrba ukapljenim prirodnim plinom u posljednje se dvije godine tek [...] neznatno **povećala** zbog ograničenih povećanja kapaciteta za ukapljivanje, prekida rada u velikim izvoznim terminalima i smanjenja zalihe sirovog plina u postrojenjima za proizvodnju ukapljenog prirodnog plina. Znatan novi kapacitet za ukapljivanje ukapljenog prirodnog plina [...] **trebao bi postati operativan** tek 2025. Stoga **se očekuje da će** tržišna ravnoteža u bliskoj budućnosti i dalje biti neizvjesna.

- (8) Osim toga, zbog znatnog smanjenja uvoza ruskog plina iz plinovoda tijekom protekle godine, dostupnost opskrbe plinom u Uniji znatno je [...] **manja u usporedbi s** razdobljem prije krize. S obzirom na trenutačnu razinu uvoza plina, očekuje se da će Unija 2023. primiti približno 20 **milijardi kubičnih metara** ruskog plina iz plinovoda, što je otprilike 110 milijardi kubičnih metara manje nego 2021. Stoga i dalje postoji ozbiljan rizik od kratkoročnih nestašica plina u Uniji. S obzirom na trenutačne napete uvjete na tržištu cijene [...] se **moгу** ponovno povećati [...] **kao rezultat** nepredvidivih događaja i iznenadnih šokova kao što su: ponovno povećanje azijske potražnje za ukapljenim prirodnim plinom, [...] zbog čega bi se mogla smanjiti dostupnost plina na globalnom tržištu plina; ekstremni vremenski uvjeti koji bi mogli utjecati na skladištenje hidroenergije [...] i proizvodnju nuklearne energije, zbog čega bi bilo potrebno povećati proizvodnju električne energije iz plina i daljnji mogući poremećaji u opskrbi plinom, uključujući potpunu obustavu uvoza plina iz Rusije i dodatne poremećaje kritične infrastrukture[...], [...] **poput** sabotaze plinovoda NordStream 1 u rujnu 2022. [...] **ili** poremećaja na plinovodu Balticconnector u listopadu 2023.
- (9) Zbog trajnih ozbiljnih poteškoća cijela je Unija izložena rizicima od nestašice energije i visokih cijena energije. Razina cijena plina mogla bi **imati negativan učinak** [...] na [...] gospodarsko stanje **Unije, njezinu** industrijsku konkurentnost i [...] kupovnu moć **njezinih** građana.

- (10) U tim [...] uvjetima, [...] **osobito** u situaciji nekoliko geopolitičkih rizika s mogućim učinkom na cijene plina, strah od nestašice [...] **može** izazvati [...] **znatne** reakcije koje mogu ozbiljno utjecati na cijene **plina**. S obzirom na trenutačno nestabilnu ravnotežu ponude i potražnje čak i umjereni poremećaji opskrbe plinom mogu imati velik učinak na cijene plina i uzrokovati trajnu štetu gospodarstvu i građanima Unije.
- (11) Na vrhuncu krize Unija je donijela odlučan i koordiniran odgovor kako bi zaštitila svoje građane i gospodarstvo od pretjerano **visokih** [...] cijena te kako bi osigurala dotok plina svim potrošačima kojima je potrebna pomoć preko granica, [...] **među ostalim** u situacijama nestašice plina. Odgovor Unije [...] **na temelju** plana REPowerEU⁶, **kako je Komisija najavila u svojoj Komunikaciji od 18. svibnja 2022.** i naknadnih inicijativa, uključujući mjere utvrđene u Uredbi (EU) 2022/2578, **doprinio je** poboljšanju situacije. Ako se te mjere prestanu primjenjivati, [...] to bi moglo **ugroziti** stabiliziranu, [...] **iako** osjetljivu, situaciju koju je Unija postigla i [...] **pogoršati** otpornost na moguće buduće događaje i iznenadne šokove [...].

⁶[...]

(12) S obzirom na to da je Unija jedinstveno tržište i da se TTF u **Nizozemskoj** obično smatra „standardnom” zamjenskom vrijednošću za određivanje cijena na [...] **europskim** tržištima plina, visoke cijene plina za izvedenice povezane s TTF-om imale bi ozbiljne posljedice u svim državama članicama, iako vjerojatno u **različitoj** mjeri ovisno o državi članici. Izvedenice povezane sa svim ostalim virtualnim točkama trgovanja u Uniji trebale bi i dalje biti uključene u produljenje **razdoblja primjene** Uredbe (EU) 2022/2578 kako bi se izbjegle moguće promjene u trgovanju izvedenicama povezanim s drugim virtualnim točkama trgovanja koje bi mogle dovesti do poremećaja [...] **na** [...] energetskim ili financijskim tržištima **Unije**. MCM-om se jača solidarnost Unije izbjegavanjem pretjerano visokih cijena, koje su za mnoge države članice neodržive čak i u kratkim razdobljima. MCM-om se može pomoći osigurati da, **u duhu solidarnosti među državama članicama**, poduzeća za opskrbu plinom [...] **u** svim državama članicama mogu kupovati plin po razumnim cijenama[...].

[...](13[...]) Uzimajući u obzir činjenicu da će se Uredba (EU) 2022/2578 prestati primjenjivati 31. siječnja 2024., produljenje njezina razdoblja primjene hitna je mjera u duhu solidarnosti među državama članicama [...] [...] **kao odgovor** na trajne ozbiljne poteškoće u opskrbi energijom [...] **koje** uključuju rizik od neposredne krize i pretjerano visokih cijena [...].

- (14[...]) **Osim toga**, [...] produljenje razdoblja primjene Uredbe (EU) 2022/2578 u skladu je i s planom REPowerEU, čiji je cilj zaštititi građane **Unije** i gospodarstvo Unije od pretjerano visokih cijena i nestašica u opskrbi energijom.
- (15[...]) Ova bi Uredba trebala stupiti na snagu 1. veljače 2024. kako bi se osigurala kontinuirana zaštita od pretjerano visokih cijena tijekom zimske sezone 2023./2024.
- (16[...]) [...] **Produljenje** bi trebalo biti privremeno i trebalo bi ostati na snazi do [...] **31. siječnja 2025.** [...] **Nužno je i proporcionalno zbog trajnosti ozbiljnih poteškoća i rizika za sigurnost opskrbe plinom u Uniji [...] i zbog nesigurnosti trenutačne situacije.**
- (17[...]) S obzirom na to da cilj ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (18[...]) Uredbu (EU) 2022/2578 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Izmjena Uredbe (EU) 2022/2578

U članku 12. stavku 1. Uredbe (EU) 2022/2578 drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Primjenjuje se do 31. siječnja 2025.”.

Članak 2.

Stupanje na snagu [...]

Ova Uredba stupa na snagu 1. veljače 2024.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u [...] ..., ...

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica